

δη ή παρέα που τον έχει αφήμένο απ' έξω. Και τί τερτίπια σοφίζεται να την αναποδογύριση αυτήν την παρέα. Ένα ως τόσο καλὸ μᾶς κάμνει ὁ ψαλι-δὸγλωσσὸς ὁ ἀδοκᾶτος, κι αὐτὸ χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ· ποῦ μὲ τὰ λόγια του μᾶς ξηγάει τὸ κλειδί τῆς ρω-μαϊκῆς τῆς πολιτικῆς. Παιὸς νὰ πρωτοκλέψῃ, δη-λαδὴ παιὸς νὰ πρωτοζήσῃ δίχως δουλειά, — νὰ τὸ κλειδί. "Όλα τᾶλλα εἶναι παραμύθια. Παραμύθια εἶ-ναι κι ὅσα τοῦ ἀποκρίνεται ὁ πλαγινὸς του ὁ πα-τριώτης, ποῦ τυχαίνει, θαρρῶ, νὰ εἶναι σὺν τιμωίτε-ρος, ἂν κι αὐτὸς ἀκαμάτης. Γεμάτος ιδέες ὁ φίλος ἔμορφες ιδέες καὶ στοχαζόμενες. Γνωστικὸς πατριώ-της, καὶ νοικοκύρης καλὸς διαβάζει καὶ τὸ «Ντεμπά». Μὰ φεύγουν καὶ χάνονται κι αὐτοῦ τὰ λόγια μαζὶ μὲ τὸν καπνὸ ποῦ καπνίζει. Πὲς του νὰ τὰ γράψῃ καὶ νὰ τὰ στείλῃ στὸν τύπο, καὶ θὰ γελᾶσῃ μὲ μιὰν ἀκαταδεξιά ποῦ θὰ σὲ κάμῃ νὰ ντραπῆς ποῦ τοῦ μίλησες. Θὰ σοῦ πῆ πὼς οἱ ρωμαϊκῆς οἱ ἐ-φημερίδες εἶναι γιὰ τὰ παιδιὰ ποῦ τίς γράφουν, καὶ γιὰ μερικοὺς ποῦ τὸ κάμνουνε δουλειὰ τους. «Ἐμένα δὲν εἶναι δουλειὰ μου», θὰ σοῦ πῆ «Αὐτὰ γίνοντα-ι στὴν Εὐρώπη», μπορεῖ νὰ σοῦ πῆ. Ἐκεῖ κάθε γνωστικὸς πολίτης δουλεύει, ἄλλος κρυφὰ κι ἄλλος φανερά, γιὰ τὸν τόπο του, μπορεῖ νὰ σοῦ πῆ.

Βλέπεις; ὅλα τὰ ξέρει. Τοῦ πολιτισμοῦ τὸν δρό-μο τὸν ἀκολουθεῖ καὶ τὰς πρῶτὰς καὶ κατὰ τὴν ἀ-στέριαν ὁ ἀστρονόμος. Δὲν εἶναι νόμος, δὲν εἶναι σύ-στημα ποῦ δὲν τὸχει μελετημένο. Τὰ ξέρει ἔμως ὅλα καθὼς ξέρει τὴν ἱστορίαν ἀπὸ τὸ βιβλίον. Οἱ σοφίτες ποῦ διάβασε δὲ ζωντανέψανε μέσα του. Τοῦ λέει λοιπὸν, «Ἐμένα δὲν εἶναι δουλειὰ μου, αὐτὰ γίνοντα-ι στὴν Εὐρώπη».

Μὰ, φρόνιμε νοικοκύρη μου, μήτε τοῦ Ἄγγλου δὲν εἶναι δουλειὰ του. Εἶναι χρέος του. Ἄμαρτια τὸχει ἂν δὲν πάῃ τὸ βράδῃ σὲ μιὰ Συνέλευση νὰ πολεμήσῃ, νὰ δώσῃ καὶ λόγο γιὰ πολεμάει τοὺς πολιτικούς του ἀντιπάλους. Ὅταν ἔμως σηκωθῆ τὸ πρῶτ', στὴ δουλειὰ τ.ν θὰ πάῃ. Ἐμεῖς εἶναι ποῦ τὰ κάμουμε δουλειὰ τὰ πολιτικά. Ντελιγιάννης ἐδῶ πάει νὰ πῆ ψωμί, Τρικουπῆς πείνα. Κι ἂν τύχῃ καὶ δὲν ὑπάρχει μήτε ψωμί μήτε πείνα στὴ μέση, τίποτις ἱερὸ, τίποτις ὄσιο δὲν ὑπάρχει, κι ὄριστε γιὰτὶ μήτε γράφεις, μήτε μαζεύεις μερικοὺς σὺν καὶ λόγου σου, νὰ τοὺς χαρίσῃς τὴ μάθησὶ σου, στὸ αἷμα τους νὰ τὴ χύσῃς, μὲ συνείδηση καὶ μὲ τιμὴ νὰ τοὺς ἀρμα-τώσῃς, πολίτες ἀληθινούς νὰ τοὺς κάμῃς, — διαβα-σμένε μου πατριώτη.

Ἄλλος ἐκεῖ παρακάτω! Ἐπαρχιώτης αὐτὸς, καὶ δηγᾶται τοῦ πλαγινοῦ του πὼς τὸ κατάφερε, ἐκεῖ ποῦ ἐκλαίγε τὴ μοῖρα του στὴ βρομερὴ φυλακὴ τοῦ χωριοῦ του, τότες ποῦ μαχαίρωσε κάποιονα, νὰ βρι-σκεται τώρα στὴν Ἀθήνα, καὶ νὰ χαιρεταί τῆς ζωῆς τὰ καλὰ. Μεγάλῃ ἱστορίαν, καὶ τόσες φορές λεγμένη, ποῦ μήτ' ἐδῶ νὰ ξαναϊστορηθῆ δὲν ἀξίζει. Σώνει νὰ ξέρῃς πὼς εἶναι κουμπάρος ἐνὸς βουλευτῆ. Ἐνα μή-νυμα τοῦ βουλευτῆ, καὶ μεταθέτεται ὁ δικαστὴς ποῦ μελετοῦσε νὰ τὸν παιδέψῃ. Κ' ἔρχεται ἄλλος δικα-στῆς ποῦ γιὰ τοῦ βουλευτῆ τὸ χατίρι καὶ νεκρὸ ζων-τάνευε, ὄχι, λέει, ζωντανὸ νὰ κρεμάσῃ. Κ' ἔτσι γλύ-τωσε ὁ κουμπάρος, τὸ στήριγμα αὐτὸ τῆς πατρίδας,

Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΤΟΥ «ΝΟΥΜΑ»

ΜΑΡΙΟΣ ΒΑΡΒΟΥΓΑΝΗΣ καὶ ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΣΚΙΠΗΣ

ποῦ μᾶς στέλνει σοφοὺς βουλευτάδες στὴν πολυφώ-τιστη τὴν Ἀθήνα.

Μὰ τί τοῦτος, τί ἐκεῖνος, καὶ τί ὁ ἄλλος! Ὅλοι τους στὸ ἴδιο τὸ καζάνι μέσα βράζουν ἐδῶ. Τὸ ἴδιο τὸ φαρμάκι τοὺς ποτίζει ὅλους. Ἄς σύρουμε παρα-μέσα, γιὰτὶ φτάνει μᾶς τὰ πολιτικά. Εἶναι φριχτὴ ἡ σαπίλλα τους, καὶ μπορεῖ νὰρρωστήσουμε.

Κοίταξε τοὺς τρεῖς ἐκεῖνους καμαρωτοὺς σπα-θοφόρους, στοῦ καφενείου τὸ βᾶθος. Ἐκεῖ νὰ πάμε, καὶ νὰ καθίσουμε δίπλα τους. Μιὰ χαρὰ νὰ τοὺς βλέ-πῃς. Ἄλλο πράγμα ἔμως, νὰ τοὺς ἀκούς.

«Πάλι σὰς χαιρετῶ, παλικάρια, ποῦ χάρη νάχετε τὰ ἥρωϊκά σας ἐνόματα, καὶ δὲν σὰς παίρνουνε γιὰ ἀποβγάματα τῆς Φραγκιάς! Ποῦ σπίθες πετοῦνε τὰ μάτια σας, μὰ σπίθες ποῦ δὲ μυρίζουν μπαροῦτι! Ποῦ ὁ Ἄρης τὴν πήρε τὴ φλόγα του ἀπὸ τὴν εἴψη σας, καὶ σὰς ἀφήκε τὰ ρούχα του μονάχα! Καλὴ μᾶς τύχη, παιδιὰ μου, ποῦ ἡ Φύση κάμνει καὶ θά-ματα κάποτε. Βγάζει κάποτες καὶ δράκους ἀπὸ τὰ σπλάγγα τῆς σαρδαναπαλιάς. Εἰδεμὴ θὰ καθίζαμε τώρα ἀντίκρυ σας, καὶ τὰ πύρινά μᾶς θὰ κλαίγαμε ποῦ ἔμεινε ἡ τύχη τῆς Ρωμισσύνης στὰ φροδοτιωμένα σας χέρια».

Ἄν τίς ἔπαιρνε ταυτὶ σου τίς ὀμιλίες τους, τὸν ἴδιο χαιρετισμὸ θὰ τοὺς ἔκαμνες. Πρόσεξε τώρα, νὰ καταλάβῃς τί λογῆς φωτιὰ εἶναι αὐτὴ ποῦ τοὺς πε-ρεχύνει.